

Projekt

Prezydenta Miasta Zabrze

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA ZABRZE**

z dnia ..... 2022 r.

w sprawie przyjęcia "Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy Miasta Zabrze na lata 2022-2027"

Na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r., poz. 690 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 1 pkt 17 i art. 12 pkt 9c w związku z art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1526 t.j.) na wniosek Prezydenta Miasta Zabrze

uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjąć "Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy Miasta Zabrze na lata 2022-2027" stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Zabrze.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr.....
Rady Miasta Zabrze
z dnia .....

**PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA
I AKTYWIZACJI RYNKU PRACY
MIASTA ZABRZE
NA LATA 2022 - 2027**

Zabrze, 2022 rok.

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Adresaci oraz partnerzy Programu	4
III.	Sytuacja na zabrzańskim rynku pracy	5
IV.	Analiza SWOT zabrzańskiego rynku pracy	15
V.	Cele, zadania Programu promocji zatrudnienia i aktywizacji rynku pracy miasta Zabrze na lata 2022 – 2027	16
VI.	Źródła finansowania	20
VII.	System monitoringu i ewaluacji Programu	20
VIII.	Postanowienia końcowe	21

I. Wstęp

Działania podejmowane w kierunku aktywizacji zawodowej oraz przeciwdziałania bezrobociu powinny być oparte na rzetelnej oraz systematycznej analizie wielu obszarów społeczno – gospodarczych, uwzględniającej problemy oraz specyfikę lokalnego rynku pracy. Niezbędne jest, aby koncentrowały się na najważniejszych obszarach, tak aby usprawnić działania na rzecz zmniejszenia bezrobocia przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniej efektywności zatrudnieniowej i kosztowej. Aby sprostać wyzwaniom współczesnego rynku pracy, opracowano Program promocji zatrudnienia i aktywizacji rynku pracy miasta Zabrze na lata 2021 –2027, zawierający propozycję działań, jakie należy podjąć aby sprostać aktualnym wyzwaniom rynku pracy, głównie w zakresie poprawy zatrudnienia i zwiększenia rozwoju przedsiębiorczości, jak również działania dotyczące wspierania lokalnego rynku pracy poprzez aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu.

Opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy jest zadaniem samorządu powiatu, wynikającym z artykułu 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku i zgodnie z jego zapisem stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych. Program został opracowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu jako jednostkę organizacyjną powiatu odpowiedzialną za realizację polityki rynku pracy. Jest on również realizatorem i koordynatorem Programu, współrealizatorem są partnerzy rynku pracy.

Dokument określa priorytety lokalnej polityki promocji zatrudnienia oraz aktywizacji rynku pracy miasta Zabrze na lata 2022 – 2027 , wpisujące się w realizację priorytetów i celów regionalnych dokumentów strategicznych, uwzględniając charakterystykę społeczno-gospodarczą miasta Zabrze.

Program jest spójny z następującymi dokumentami:

1. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”: Zadanie 4 - Zapewnienie wystarczającej liczby odpowiednio wykwalifikowanych pracowników;
2. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030: cel 3 - Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy;
3. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.): kierunek interwencji 4 – Rynek pracy zapewniający wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich dla rozwoju Polski;
4. Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030: kierunek działania - 4.2 Wspieranie aktywności zawodowej i przeciwdziałanie bezrobociu;
5. Wstępny projekt programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 - Priorytet IV – Społeczne Śląskie;
6. Krajowa Polityka Miejska 2023 - Cel szczegółowy 4 – Poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia;

7. Zabrze 2030 Strategia Rozwoju Miasta - Priorytet 2 – Rozwój i innowacyjność gospodarki. Strategia wskazuje między innymi takie kierunki rozwoju jak działania zmierzające do podwyższania kwalifikacji zawodowych mieszkańców, wspierające przedsiębiorcze postawy mieszkańców oraz instytucjonalne wsparcie przedsiębiorczości;
8. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Zabrze na lata 2022-2032.

Przewiduje się możliwość weryfikacji założeń Programu w trakcie jego realizacji w przypadku wystąpienia znaczących zmian społeczno-gospodarczych, warunkujących konieczność zmiany przyjętych kierunków działań. Realizacja działań nakreślonych w niniejszym programie uzależniona jest od zadań występujących w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, oraz od wszelkich inicjatyw mających na celu aktywizację osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Na podejmowane w ramach programu działania istotny wpływ będzie miała również wysokość środków Funduszu Pracy otrzymanych wg algorytmu aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz pozyskanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu środków krajowych oraz środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Niniejszy Program nie wyczerpuje w pełni katalogu wszystkich działań, które będą podejmowane na rzecz poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy. Zawiera propozycje przedsięwzięć, jakie tutaj Urząd będzie podejmował, aby sprostać jego aktualnym wyzwaniom, tak aby osobom bezrobotnym i poszukującym pracy pomóc znaleźć pracę, a przedsiębiorcom pomóc w ich rozwoju.

II. Adresaci oraz partnerzy Programu

1. Adresaci Programu:

- a. osoby bezrobotne
- b. osoby poszukujące pracy
- c. pracodawcy.

2. Partnerzy / realizatorzy programu

- a. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
zakres współpracy: wzajemna wymiana informacji o formach aktywizacji stosowanych wobec wspólnych klientów, realizowanych projektach i programach.
- b. Instytucje szkoleniowe
zakres współpracy: przygotowanie ofert kursów i szkoleń odpowiadających potrzebom lokalnego rynku pracy, realizacja szkoleń dla osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy.
- c. Centrum Integracji Społecznej (CIS)
zakres współpracy: reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wypłata świadczeń integracyjnych dla uczestników CIS.
- d. Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości (ZCRP)
Zakres współpracy: promocja działań wspierających przedsiębiorczość wśród

mieszkańców.

e. Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego

zakres współpracy: aktywizacja absolwentów Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego oraz wzajemna promocja działań.

f. Cech Rzemieślników Małej i Średniej Przedsiębiorczości oraz Pracodawców

Zakres współpracy: promowanie idei świadomego wyboru kariery zawodowej oraz kształcenia zawodowego zgodnie z potrzebami rynku pracy oraz wzajemna promocja działań.

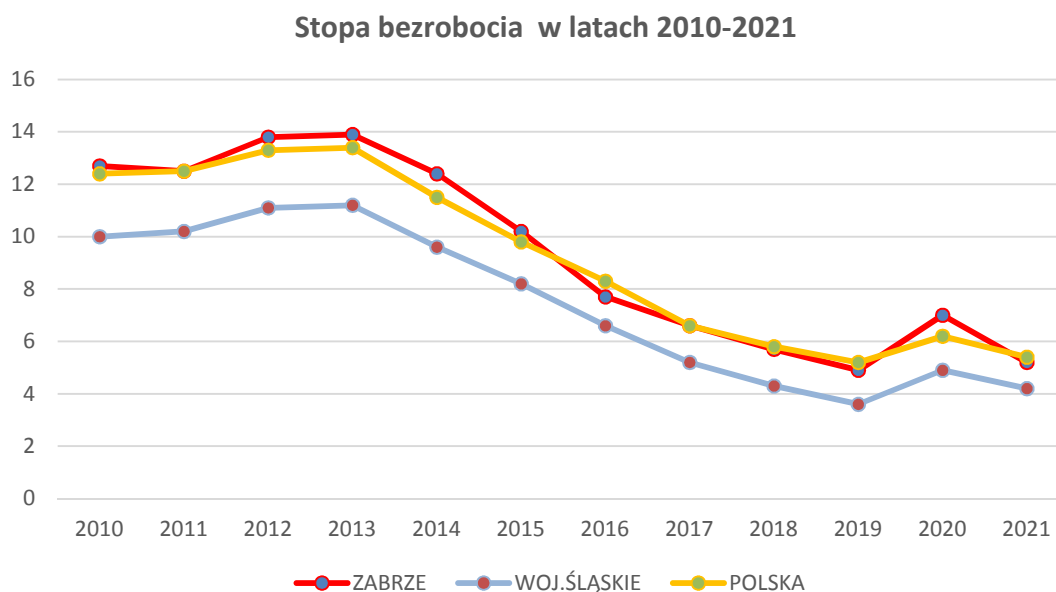
g. Instytucje dialogu społecznego

zakres współpracy: aktywizacja społeczna i zawodowa osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.

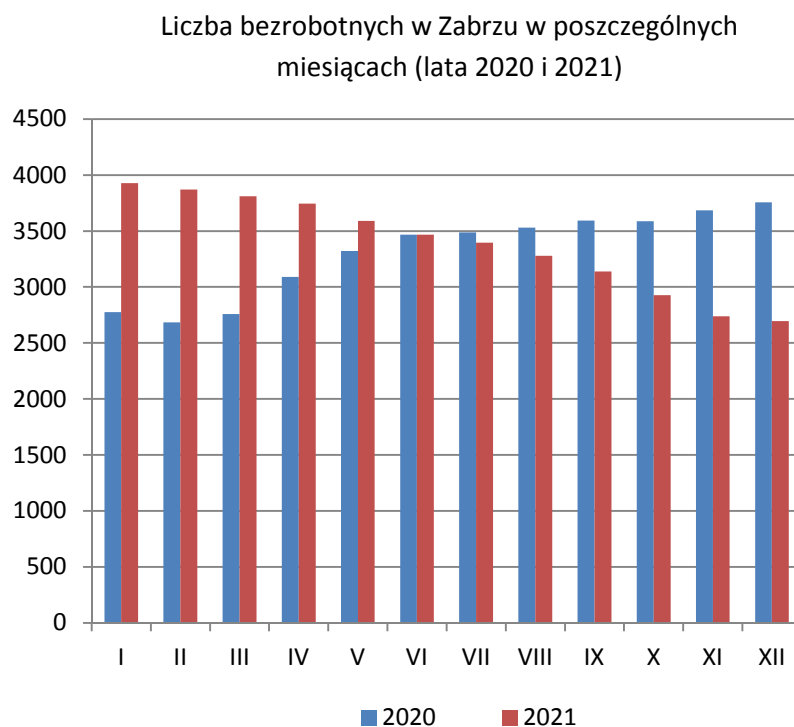
III. Sytuacja na zabrzańskim rynku pracy

1. Wielkość bezrobocia

Rynek pracy jest zjawiskiem dynamicznym, wrażliwym na czynniki ekonomiczne, polityczne i społeczne. Ważnym wskaźnikiem, pozwalającym na ogólne rozeznanie na rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego. Wahania tego wskaźnika wskazują na kierunek zmian na rynku pracy. Na dzień 31 grudnia 2021 r. stopa bezrobocia w Zabrzu osiągnęła pułap 5,2%. Tym samym bezrobocie w Zabrzu osiągnęło stopę równą bezrobociu w kraju oraz było o 1% wyższe niż bezrobocie na Śląsku.

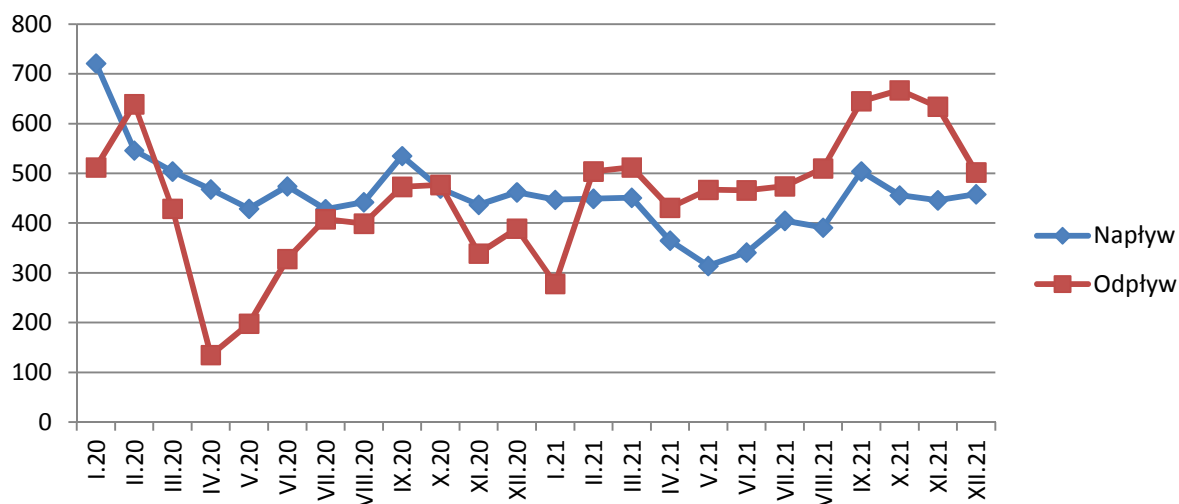
Analiza danych statystycznych wskazuje zdecydowaną tendencję spadkową stopy bezrobocia z 13,9 % w roku 2013 do 5,2 % w grudniu 2021 r. Podkreślenia wymaga skok wskaźnika w roku 2020, w którym z powodu pandemii nastąpił znaczny wzrost liczby osób bezrobotnych. Zjawisko to można wyraźnie zaobserwować analizując dynamikę bezrobocia w latach 2020 i 2021.

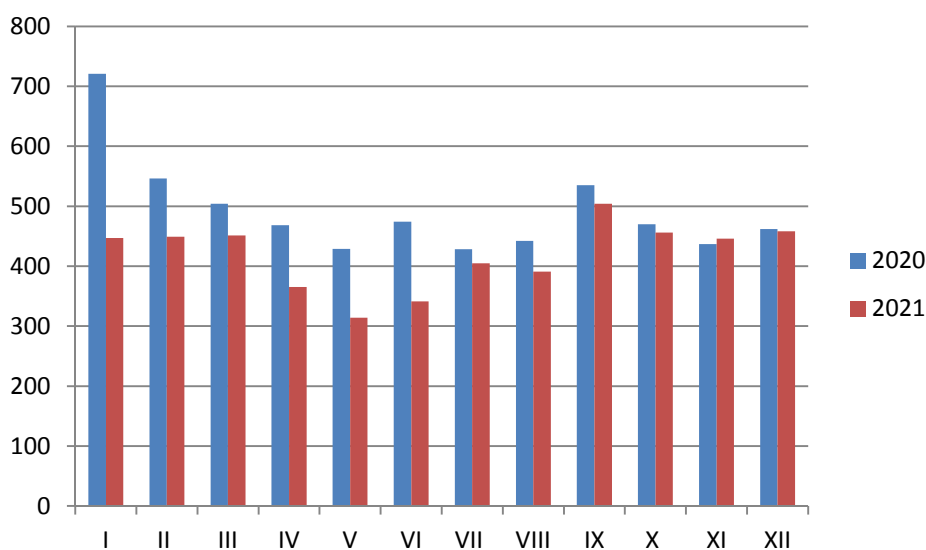
Od kwietnia 2020 r. obserwujemy widoczny wzrost liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zabrzu. W miesiącu styczniu 2020 r. liczba bezrobotnych wynosiła 2776 osób, w marcu wzrosła do poziomu 3091, natomiast w styczniu 2021 r. wynosiła już 3926 osób. Od lutego 2021 r. nastąpił systematyczny spadek liczby bezrobotnych. Na dzień 31 grudnia 2021 r. w ewidencji Urzędu pozostawały 2 694 osoby bezrobotne.

O zmianach w poziomie bezrobocia świadczą również napływy oraz odpływy osób bezrobotnych. Napływ oznacza liczbę osób, które w danym okresie zostały zarejestrowane w urzędzie, natomiast odpływ – liczbę osób, które w badanym okresie zostały z różnych przyczyn wyłączone z ewidencji bezrobotnych.

Napływ i odpływ osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach (lata 2020 i 2021)

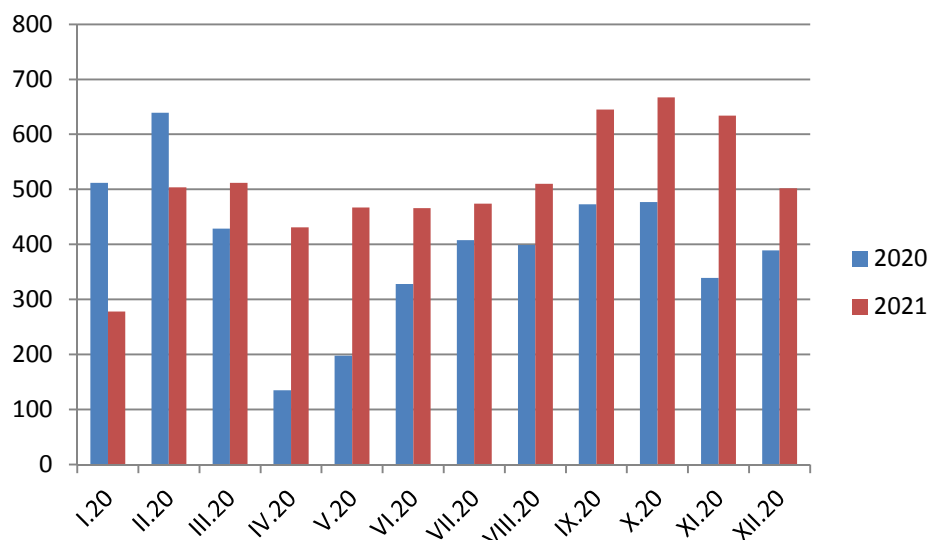
Napływ osób bezrobotnych w Zabrzu w latach 2020 i 2021

W 2020 roku największy napływ osób bezrobotnych odnotowano w styczniu (721 osób), natomiast w 2021r. we wrześniu (504 osoby). Najmniejszy napływ osób bezrobotnych odnotowano w 2020 r. w miesiącu w lipcu (428 osób), natomiast w roku 2021 w maju (314 osób).

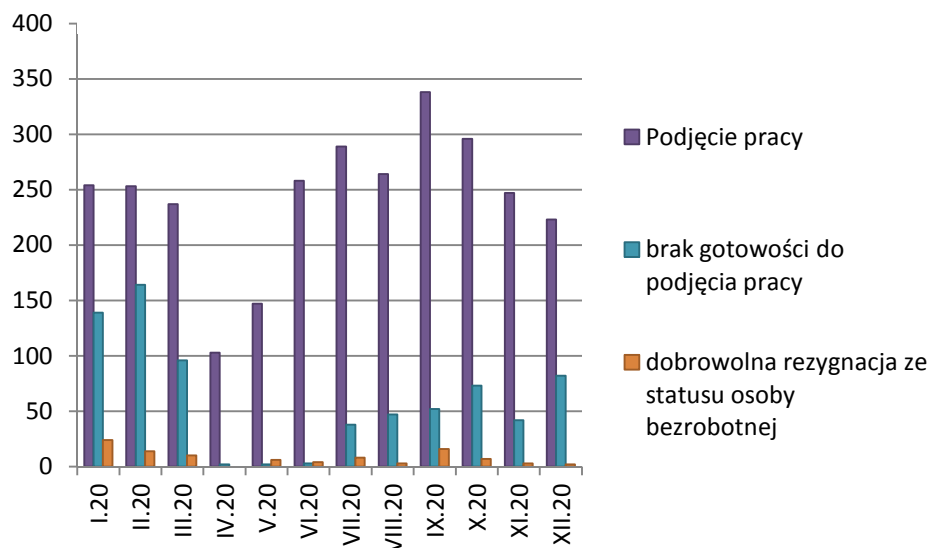
Odpiływ osób bezrobotnych w Zabrzu w latach 2020 i 2021

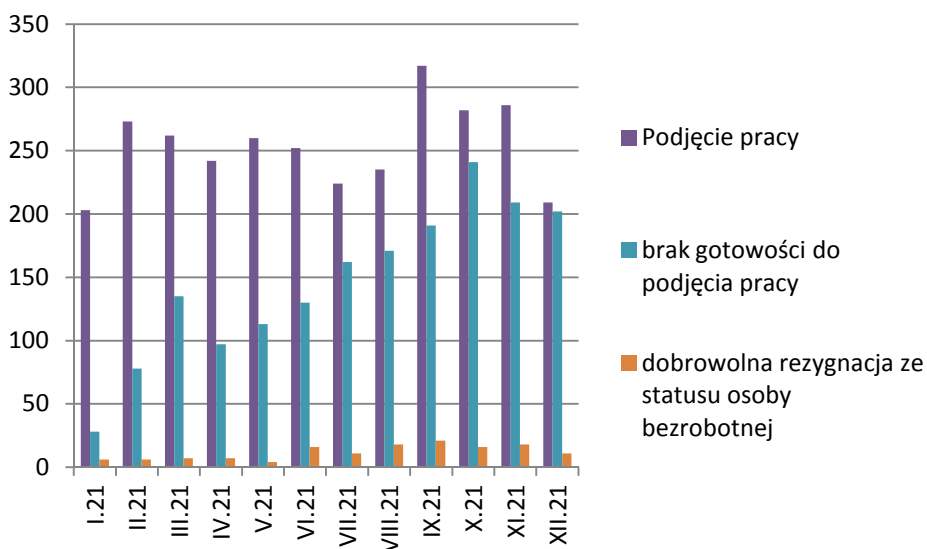
Najwięcej osób bezrobotnych zostało wyłączonych z rejestru tutejszego Urzędu odpowiednio: w 2020 r. w lutym (639), natomiast w 2021 r. w październiku (667).

Analizując przyczyny utraty statusu osoby bezrobotnej należy stwierdzić, że zarówno w roku 2020 jak i 2021 dominującą przyczyną wyłączeń z ewidencji tut. Urzędu były podjęcia pracy.

Przyczyny wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w Zabrzu w roku 2020 r.

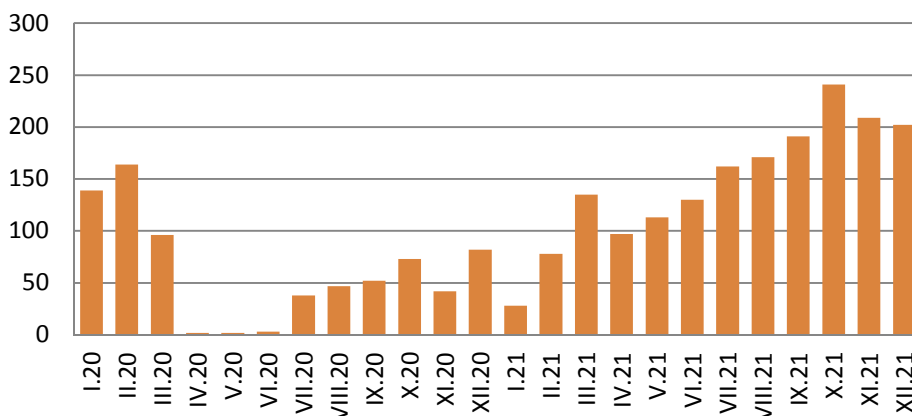

Przyczyny wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w Zabrzu
w roku 2021 r.

Porównując oba badane okresy należy podkreślić znaczący spadek wyłączeń z tytułu braku gotowości do podjęcia pracy na tle ogółu wyrejestrowań w roku 2020 r.

Wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych w PUP Zabrzu
w związku z brakiem gotowości do podjęcia pracy
(lata 2020 i 2021)

Zjawisko to było konsekwencją ogłoszenia na terytorium RP stanu epidemii, co doprowadziło do ograniczenia osobistego kontaktu pracowników urzędów z klientami zewnętrznymi. Większość wizyt odbywała się z wykorzystaniem technik teleinformatycznych. Wizyty te dotyczyły m.in. udzielenia informacji, monitorowanie sytuacji bezrobotnego i postępów realizacji IPD, wizyt u doradcy klienta, rejestracji osoby, dostarczenie wymaganych dokumentów. W związku z brakiem możliwości osobistego zgłoszenia do Urzędu, liczba osób bezrobotnych tracących status osoby bezrobotnej w związku z niepotwierdzeniem gotowości do pracy jest niższa w porównaniu do lat poprzednich.

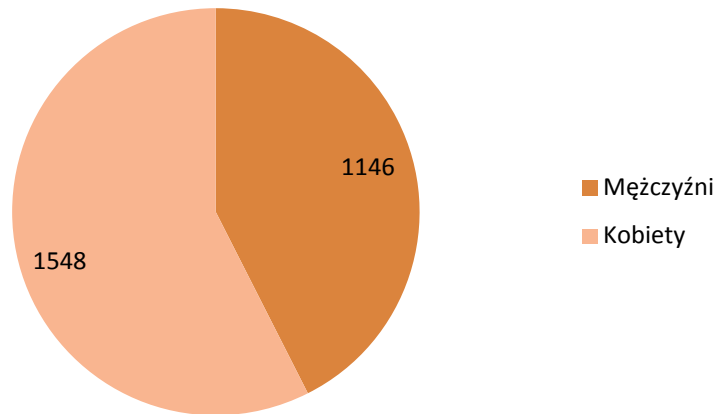
2. Struktura bezrobocia

Jakościowy charakter bezrobocia obrazują dane statystyczne dotyczące struktury zarejestrowanych osób bezrobotnych. Analiza tych danych pozwala nakreślić realny obraz bezrobocia w danym regionie i opracować efektywny program pomocy dla osób poszukujących zatrudnienia.

2.1 Struktura bezrobocia wg. płci

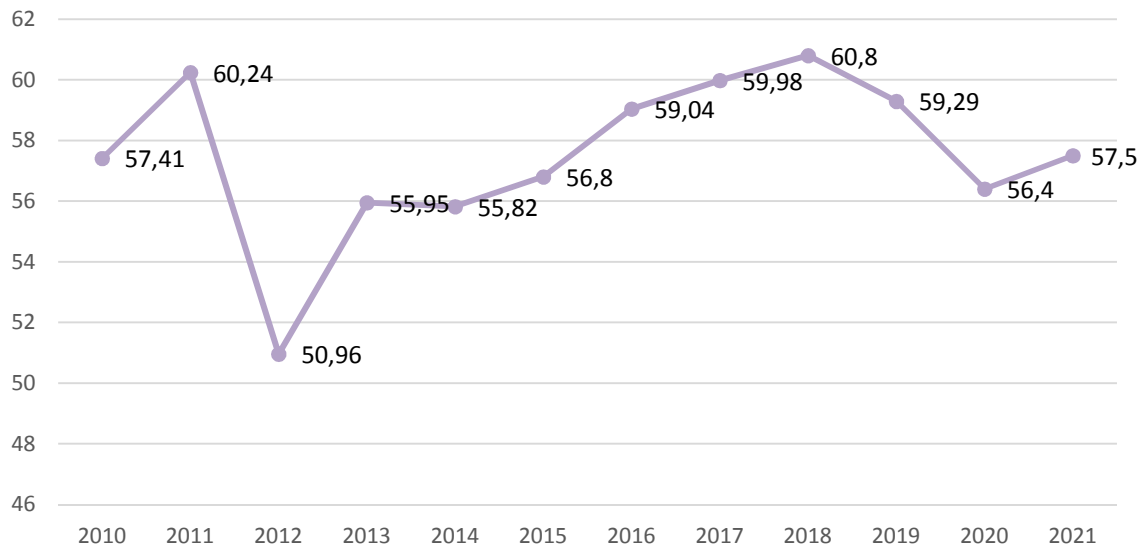
Na dzień 31.12.2021r. wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zabrzu przeważały kobiety w liczbie 1 548 i stanowiły 57,5 % ogółu bezrobotnych.

Struktura osób bezrobotnych wg. płci –
stan na 31.12.2021 r.

Feminizacja ludności biernej zawodowo jest zjawiskiem systematycznie obserwowanym na lokalnym rynku pracy.

Udział kobiet w ogólnej liczbie w latach 2010-2021
(stan w dniu 31.12.)

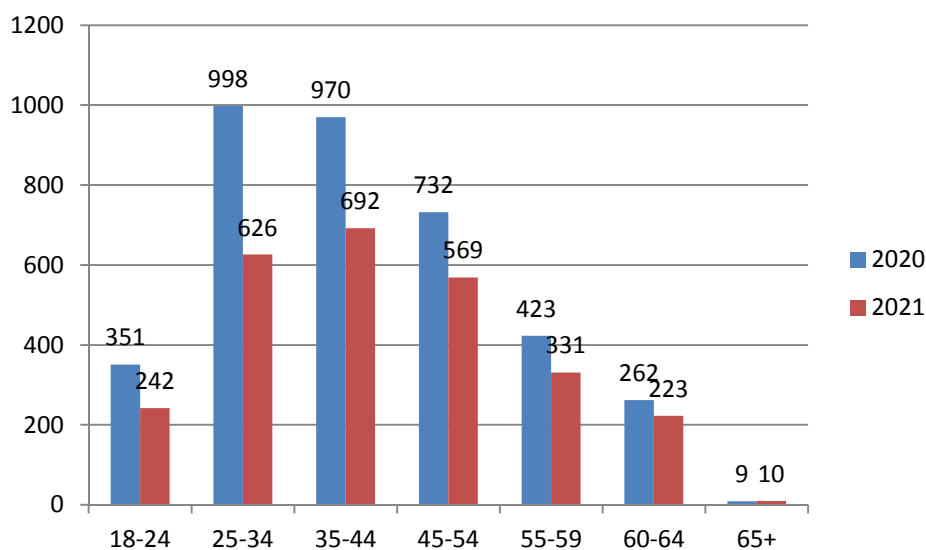

Powyższe dane obrazują tendencję obserwowaną na krajowym rynku pracy. Zgodnie z informacjami pozyskanymi z bazy ZUS, wskaźnik zatrudnienia w zbiorowości kobiet jest zdecydowanie niższy niż mężczyzn. Dla kobiet w wieku produkcyjnym w IV kwartale 2021 r. wyniósł o 73,5% a dla mężczyzn 80,9%.

2.2 Struktura bezrobocia wg. wieku

W 2021r. wśród zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zabrze najbardziej liczną grupę stanowiły osoby bezrobotne w wieku od 35 do 44 lata – w liczbie 692 osoby (25,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych). Następną pod względem liczebności kategorią wiekową silnie dotkniętą problemem bezrobocia były osoby w wieku 25-34 lata. Obie te grupy osób dominowały w strukturze bezrobotnych również w roku 2020 r. Należy jednak podkreślić, iż wraz z obniżeniem stopy bezrobocia, to właśnie w grupie wiekowej 25 -44 lata odnotowano największy spadek ilości osób zarejestrowanych.

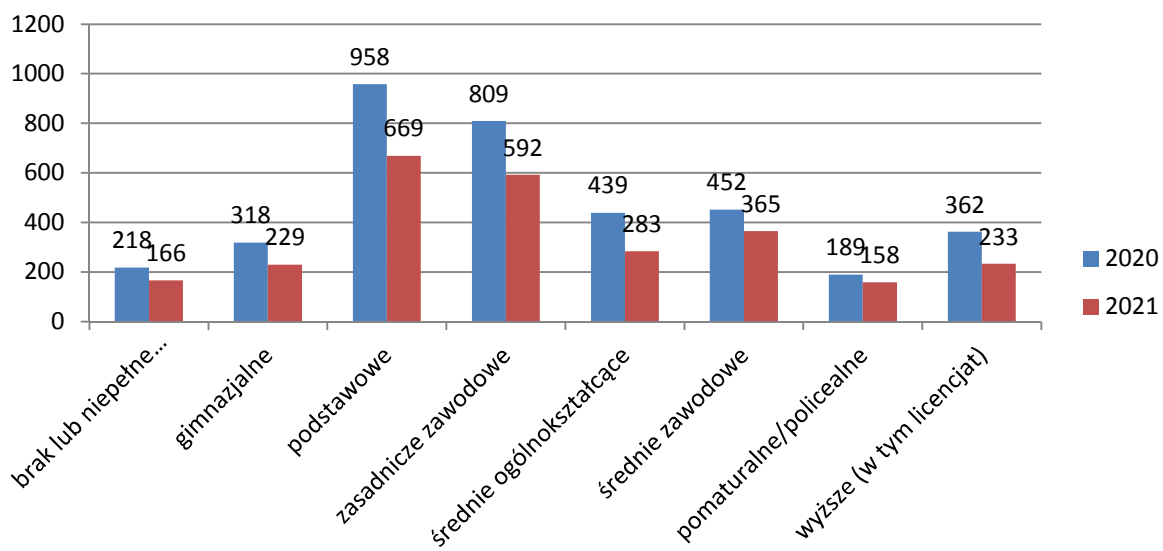
Struktura osób bezrobotnych wg. wieku – stan na koniec 2020 i 2021 r.

2.3 Struktura bezrobocia wg. wykształcenia

Jednym z głównych czynników wpływających na wielkość bezrobocia jest poziom wykształcenia. Grupą szczególnie narażoną na brak pracy są osoby z najniższym wykształceniem.

Struktura osób bezrobotnych wg. wykształcenia – stan na koniec 2020 i 2021 r.

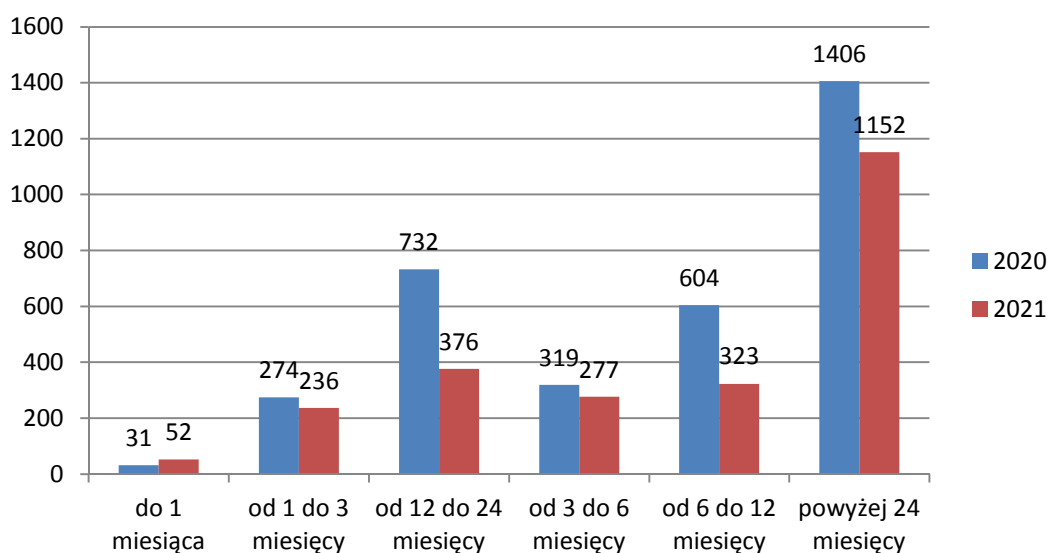

Jak wynika z danych zamieszczonych na powyższym wykresie, największą grupę bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym. Zarówno w roku 2021 jak i 2020 grupa ta stanowiła około 25 % ogółu bezrobotnych (2020 r. – 25,6%, 2021 – 24,9 %). Najmniej liczną grupę bezrobotnych stanowiły natomiast osoby posiadające wykształcenie policealne lub pomaturalne. Osoby, które posiadają dyplom ukończenia studiów wyższych, w obu badanych okresach, stanowiły trzecią najmniej liczną grupę osób bezrobotnych.

2.4 Struktura bezrobocia wg. czasu pozostawania bez pracy

Czas pozostawania bez pracy dla osób bezrobotnych ma szczególne znaczenie, bowiem wpływa on bezpośrednio nie tylko na sytuację ekonomiczną tej osoby, ale również znajduje swoje odzwierciedlenie w zmniejszającej się możliwości znalezienia zatrudnienia. Długi okres pozostawania bez pracy doprowadzić może do braku gotowości do jej podjęcia, a także stopniowego spadku motywacji do poszukiwania pracy.

Struktura osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy – stan na koniec 2020 i 2021 r.

W rejestrze osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie pracy w Zabrze zdecydowanie dominują osoby pozostające bez pracy powyżej dwóch lat. Grupa ta stanowi z całą pewnością duże wyzwanie w kontekście aktywizacji zawodowej. Takie bezrobocie wiąże się bowiem często z wieloma czynnikami, które ograniczają szanse ponownego wejścia na rynek pracy.

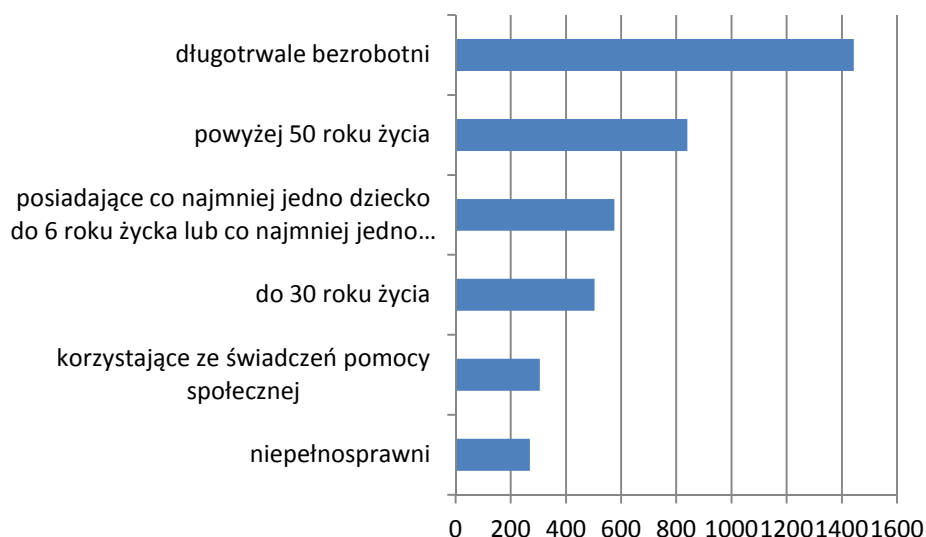
2.5 Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy precyzyjnie określa kilka kategorii osób, które klasyfikuje się jak osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj:

- 1) bezrobotni do 30 roku życia,
- 2) bezrobotni długotrwale,
- 3) bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- 4) bezrobotni korzystającym ze świadczeń z pomocy społecznej,
- 5) bezrobotni posiadającym co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- 6) bezrobotni niepełnosprawni.

Osoby wpisujące się do przynajmniej jednej z powyższych kategorii są szczególnie zagrożone trwałym wyłączeniem z rynku pracy i wykluczeniem społecznym. Powinny być zatem objęte wzmożoną i zindywidualizowaną pomocą. Bezrobotni ci mogą liczyć na szereg specjalnych instrumentów przeciwdziałania bezrobociu skierowanych bezpośrednio do nich. Należy jednak podkreślić, że wielokrotnie wymagają oni pomocy wykraczającej poza ramy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W tym wypadku konieczne jest współdziałanie Urzędu z innymi partnerami rynku pracy, w szczególności z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie.

Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy- stan na koniec 2021 r.

Jak pokazuje powyższy wykres, w roku 2021 w Zabrzu największą grupę osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowiły osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby powyżej 50 roku życia. Najmniej liczną natomiast - osoby niepełnosprawne. Należy jednak podkreślić, iż osoby te są bez

wątpienia kategorią szczególnie zagrożoną bezrobociem, mimo iż skala zjawiska w porównaniu z bezrobociem ogółu ludności jest stosunkowo mała. Powodem ograniczonych możliwości w dostępie do zatrudnienia dla tej kategorii osób może być niewątpliwie nieuzasadniona niechęć pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych. Analizując możliwości aktywizacji zawodowej należy zwrócić uwagę na strukturę tej grupy bezrobotnych. Bardzo niepokojący jest fakt, iż 66 % osób niepełnosprawnych, zarejestrowanych w PUP Zabrze, posiada dodatkowo status osoby długotrwale bezrobotnej.

IV. Analiza SWOT zabrzańskiego rynku pracy

Punktem wyjścia do opracowania skutecznej strategii realizacji zadań związanych z promocją zatrudnienia i aktywizacją rynku pracy jest przeprowadzenie analizy SWOT (strengths – siły, weaknesses – słabości, opportunities – szansa, threats – zagrożenia) lokalnego rynku pracy. Narzędzie to obok funkcji diagnostycznych, pozwala na wygenerowanie strategicznych wariantów postępowania.

Silne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Efektywne korzystanie ze środków UE na realizację instrumentów rynku pracy. 2. Aktywna polityka wsparcia sektora gospodarczego realizowana przez Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości, Biuro ds. Inwestorów na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. 3. Ośrodki badawcze, uczelnie wyższe, ośrodki medyczne stanowiące potencjał dla transferu technologii. 4. Potencjał terenów inwestycyjnych i związane z nim nowe miejsca pracy. 5. Stosowanie aktywnych form wsparcia osób bezrobotnych. 6. Zespół wykwalifikowanych pracowników PUP posiadających wieloletnie doświadczenie w realizacji usług i instrumentów rynku pracy. 7. Dostępność usług i instrumentów rynku pracy realizowanych zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy dla osób bezrobotnych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewystarczające dostosowanie usług rynku pracy do osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (osoby z niepełnosprawnością, NEET, osoby korzystające z MOPS). 2. Obawa przed samozatrudnieniem. 3. Niewystarczające wsparcie dla tworzenia przedsiębiorstw społecznych oraz miejsc pracy dla osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (m.in. osoby z niepełnosprawnością). 4. Uzależnienie osób bezrobotnych od pomocy społecznej. 5. Luka kompetencyjna między potrzebami rynku pracy a kwalifikacjami osób poszukujących zatrudnienia. 6. Niskie kwalifikacje osób pozostających bez pracy.
Szansa	Zagrożenia

<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowanie partnerstw i tworzenie wspólnych przedsięwzięć włączających podmioty edukacyjne, NGO i przedsiębiorców. 2. Lepsze przygotowanie praktyczne młodych osób do wejścia na rynek pracy we współpracy z pracodawcami i ośrodkami edukacyjnymi. 3. Rozwój podmiotów ekonomii społecznej i outsourcing usług publicznych. 4. Dalszy rozwój strefy ekonomicznej w mieście. 5. Rozwój sektora MŚP. 6. Duży potencjał intelektualny wśród absolwentów szkół zawodowych i technicznych oraz absolwentów uczelni wyższych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mała atrakcyjność ofert pracy w stosunku do oferowanych świadczeń socjalnych. 2. Zachwiany system wartości wychowawczych. 3. Migracja zarobkowa do miast ościennych oraz państw UE wynikająca z konkurencji na lokalnym i globalnym rynku pracy. 4. Słabnące postawy przedsiębiorcze wśród młodych osób. 5. Rosnące koszty zatrudnienia pracowników i prowadzenia działalności gospodarczej oraz zmieniające się przepisy. 6. Małe zainteresowanie młodzieży kształceniem w szkołach branżowych. 7. Długotrwałość bezrobocia prowadzącego do wykluczenia społecznego. 8. Starzenie się społeczeństwa. 9. Skutki COVID-19. 10. Zagrożenie odpływem wykwalifikowanych i doświadczonych pracowników PUP ze względu na postępujący spadek wynagrodzeń w porównaniu do dynamiki wzrostu cen oraz przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.
---	--

V. Cele, zadania Programu promocji zatrudnienia i aktywizacji rynku pracy miasta Zabrze na lata 2022 – 2027

Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu jako instytucja rynku pracy podejmując działania w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej realizuje cele w zakresie:

- 1) pełnego i produktywnego zatrudnienia;
- 2) rozwoju zasobów ludzkich;
- 3) osiągnięcia wysokiej jakości pracy;
- 4) wzmacniania integracji oraz solidarności społecznej;
- 5) zwiększania mobilności na rynku pracy.

Biorąc pod uwagę sytuację na zabrzańskim rynku pracy oraz jej charakterystykę, część celów oraz zadań wymaga szczególnego wyodrębnienia, biorąc pod uwagę powyższe ustalono następujące cele oraz działania, których realizację zaplanowano na lata 2022-2027:

Zadanie 1: Dostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych oraz pracujących do zmian zachodzących na rynku pracy .

Planowane działania:

- 1) Badanie zapotrzebowania na kwalifikacje na lokalnym rynku pracy:
  - Udział w badaniach Barometru Zawodów.

- Sporządzenie listy zawodów i specjalności z uwzględnieniem kwalifikacji i umiejętności zawodowych, na które istnieje zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy, zgodnie z klasyfikacją zawodów i specjalności.
  - Sporządzenie wykazu potrzeb szkoleniowych
- 2) Wsparcie kształcenia ustawicznego osób bezrobotnych oraz pracujących:
- Prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących oferowanych przez PUP Zabrze form wsparcia kształcenia ustawicznego .
  - Realizacja dla osób bezrobotnych szkoleń zawodowych i innych form kształcenia określonych w ustawie o promocji zatrudnienia (...)
  - Realizacja dla osób poszukujących pracy, w tym osób pracujących powyżej 45 r.ż., form kształcenia ustawicznego przewidzianych w ustawie o promocji zatrudnienia (...)
  - Wsparcie pracodawców i pracowników poprzez Krajowy Fundusz Szkoleniowy.

Wskaźniki:

- Liczba osób bezrobotnych korzystających z kursów zawodowych, studiów podyplomowych.
- Liczba osób poszukujących pracy, w tym osób pracujących 45+, korzystających z kursów zawodowych, studiów podyplomowych.
- Liczba pracodawców korzystających ze środków KFS.
- Liczba niezrealizowanych wolnych miejsc pracy powyżej 30 dni z podziałem na zawody.

Zadanie 2: Wsparcie przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Planowane działania:

- 1) Realizacja działań promocyjno-informacyjnych wspierających osoby zamierzające rozpocząć własną działalność gospodarczą.
- Organizacja spotkań informacyjnych.
  - Współpraca z ZCRP w zakresie promowania samozatrudnienia.
  - Świadczenie usług poradnictwa zawodowego w zakresie zakładania własnej działalności gospodarczej.
  - Realizacja szkoleń dla osób planujących samozatrudnienie.
- 2) Udzielanie wsparcia finansowego na podjęcie działalności gospodarczej.
- Realizacja naborów wniosków o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej.
  - Przyznawanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
  - Realizacja i monitoring zawartych umów o finansowanie.

Wskaźniki:

- Ilość osób, które otrzymały jednorazowe środki na działalność gospodarczą.

Zadanie 3: Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Planowane działania:

- 1) Tworzenie kompleksowych ścieżek wspierających aktywizację zawodową dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy
  - Upowszechnianie i promowanie proponowanych przez Urząd usług i instrumentów rynku pracy.
  - Prowadzenie poradnictwa zawodowego.
  - Realizacja Indywidualnych Planów Działania.
  - Realizacja usług i instrumentów rynku pracy.
  - Świadczenie usług w zakresie Europejskiego Pośrednictwa Pracy
- 2) Wzmocnienie inkluzywnego rynku pracy.
  - Monitoring osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy
  - Udzielenie wsparcia osobom w szczególnej sytuacji na rynku pracy poprzez realizację usług i instrumentów rynku pracy
  - Pogłębianie współpracy z MOPR oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
  - Tworzenie i realizacja programów specjalnych Wspieranie ekonomii społecznej w obszarze zatrudnienia osób w szczególnej trudnej sytuacji na rynku pracy
  - Realizacja prac społecznie użytecznych
  - Promocja subsydiowanych form zatrudnienia
- 3) Wsparcie poradnictwa zawodowego dzieci i młodzieży
  - Współpraca ze szkołami, szkolnymi doradcami zawodowymi oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w zakresie poradnictwa zawodowego uczniów.
  - Realizacja wydarzeń typu „Zawód od kuchni” wspierających wybór ścieżki zawodowej uczniów.

Wskaźniki:

- Ilość osób zarejestrowanych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy z podziałem na poszczególne kategorie,
- Ilość usług poradnictwa zawodowego indywidualnego i grupowego,
- Ilość zrealizowanych aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu,
- Ilość zgłaszanych przez podmioty wolnych miejsc realizacji PSU,
- Ilość zrealizowanych spotkań, działań dedykowanych wsparciu poradnictwa zawodowego dzieci i młodzieży.

Zadanie 4: Doskonalenie usług Urzędu Pracy.

Planowane działania:

- 1) Poprawa efektywności realizowanych usług i instrumentów rynku pracy.

- Identyfikacja potrzeb pracodawców w zakresie zapotrzebowania na pracowników i kwalifikacje
- Pogłębienie zindywidualizowanego podejścia do klienta
- Współpraca z MOPR oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie aktywizacji osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy
- Bieżąca kontrola realizacji zawartych umów dotyczących form aktywnych
- Monitoring efektywności kosztowej i zatrudnieniowej realizowanych programów
- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Urzędu
- Identyfikacja potrzeb szkoleniowych pracowników Urzędu
- Udział pracowników w formach kształcenia realizowanych przez WUP oraz przez jednostki komercyjne .

Wskaźniki:

- efektywność zatrudnieniowa,
- efektywność kosztowa,
- Ilość pracowników biorących udział w szkoleniach dedykowanym pracownikom PUP.

Zadanie 5: Rozwój dialogu społecznego i partnerstw na lokalnym rynku pracy

Planowane działania:

1) Rozwijanie współpracy z partnerami społecznymi:

- współpracę ze szkołami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami miejskimi i przedsiębiorcami w zakresie promowania postaw pro-pracowniczych, pro- przedsiębiorczych,
- pogłębienie współpracy Powiatowego Urzędu Pracy – Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie oraz organizacji pozarządowych na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy,
- współpracę Powiatowego Urzędu Pracy z Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w zakresie aktywizacji absolwentów CKPiU oraz w ramach wzajemnej promocji działań.

Wskaźniki:

- Ilość aktywnych porozumień,
- Ilość spotkań z partnerami rynku pracy.

Wskaźniki realizacji Programu promocji zatrudnienia i aktywizacji rynku pracy – zestawienie zbiorcze		
Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Prognozowana tendencja
Liczba osób bezrobotnych korzystających z kursów zawodowych, studiów podyplomowych	Wartość z roku poprzedzającego badany okres	rosnąca
Liczba osób poszukujących pracy, w tym osób pracujących 45+, korzystających z kursów zawodowych, studiów podyplomowych.		rosnąca

Liczba pracodawców korzystających ze środków KFS	rosnąca
Liczba niezrealizowanych wolnych miejsc pracy powyżej 30 dni z podziałem na zawody.	malejąca
Ilość osób, które otrzymały jednorazowe środki na działalność gospodarczą	rosnąca
Ilość osób zarejestrowanych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy z podziałem na poszczególne kategorie	malejąca
Ilość usług poradnictwa zawodowego indywidualnego i grupowego	rosnąca
Ilość zrealizowanych aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu,	rosnąca
Ilość zgłaszanych przez podmioty wolnych miejsc realizacji PSU	stała
Ilość zrealizowanych spotkań, działań dedykowanych wsparciu poradnictwa zawodowego dzieci i młodzieży	stała
efektywność zatrudnieniowa	rosnąca
efektywność kosztowa	malejąca
Ilość pracowników biorących udział w szkoleniach dedykowanym pracownikom PUP	stała
Ilość aktywnych porozumień	stała

VI. Źródła finansowania.

Zadania na rzecz promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy realizowane będą przy udziale:

- środków Funduszu Pracy,
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- funduszy pomocowych UE, w tym Europejskiego Funduszu Społecznego
- budżetów pracodawców i samorządów.

Przy wydatkowaniu środków na programy rynku pracy Powiatowy Urząd Pracy będzie kierował się obowiązkiem wynikającym z ustawy o finansach publicznych, tj. wydatkując je w sposób celowy i oszczędny z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

VII. System monitoringu i ewaluacji Programu

Monitoring niniejszego Programu w zakresie działań wdrażanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu prowadzony będzie na bieżąco przez działy merytorycznie odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów. Sprawozdawczość z Programu będzie miała formę sprawozdań rocznych przedstawianych na sesjach Powiatowej Rady Rynku Pracy. Zakres pozyskiwanych

w ramach sprawozdań danych oraz sposób ich agregowania i prezentacji zostanie dostosowany do zaplanowanego w Programie układu wskaźników. Przy prezentacji zostanie zastosowane porównanie rok do roku pozwalające na określenie trendu badanego wskaźnika. Ponadto w ramach sprawozdawczości rocznej będzie prezentowana szczegółowa sytuacja na zabrzańskim rynku pracy.

Wynik bieżącego monitoringu będą przedstawione na zebraniach kierowników nie rzadziej niż raz na kwartał przez kierowników działów merytorycznych lub wskazanych pracowników.

VIII. Postanowienia końcowe

Przygotowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Zabrze Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Rynku Pracy Miasta Zabrze na lata 2022-2027 nie wyczerpuje katalogu wszystkich działań, które będą podejmowane na rzecz poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy. Zawiera propozycje działań, jakie Urząd będzie podejmował, aby sprostać jego aktualnym wyzwaniom, tak aby osobom bezrobotnym i poszukującym pracy pomóc znaleźć pracę, a przedsiębiorcom pomóc w ich rozwoju. Należy podkreślić, iż tutaj Urząd swoje działania dostosowuje i będzie dostosowywał do aktualnej sytuacji na rynku pracy.

Rolą Urzędu jest wsparcie lokalnego rynku pracy, dlatego też działania podejmowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zabrze, przy współpracy wszystkich partnerów rynku pracy, winny doprowadzić do ograniczenia negatywnych skutków zjawiska bezrobocia oraz pełnego i produktywnego zatrudnienia.

Podejmowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zabrze działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu zależą przede wszystkim od przyznawanych na ten cel środków z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz od zaangażowania partnerów lokalnych, zwłaszcza pracodawców, wyrażających gotowość współpracy z Urzędem.

Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Rynku Pracy Miasta Zabrze na lata 2022-2027 jest dokumentem otwartym i elastycznym, dlatego też możliwe jest wprowadzanie do niego zmian wynikających z potrzeb oraz tendencji na lokalnym rynku pracy, a także modyfikacji w ustawodawstwie o obowiązujących przepisach prawnych.

Uzasadnienie

Konieczność opracowania programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy wynika wprost z art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 roku, poz. 690 z późn. zmianami).

Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy Miasta Zabrze na lata 2022-2027, wpisując się w realizację priorytetów i celów regionalnych dokumentów strategicznych, w tym w założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Zabrze na lata 2022-2032, zawiera propozycję działań, jakie należy podjąć, aby sprostać aktualnym wyzwaniom lokalnego rynku pracy. Dokument wyznacza obszary strategicznej interwencji i określa zadania na rzecz zmniejszenia bezrobocia przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniej efektywności zatrudnieniowej i kosztowej. Realizacja działań nakreślonych w programie uzależniona jest od zadań występujących w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, oraz od wszelkich inicjatyw mających na celu aktywizację osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Skuteczność wyznaczonych w programie działań będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy z partnerami rynku pracy. Przewiduje się możliwość weryfikacji założeń Programu w trakcie jego realizacji w przypadku wystąpienia znaczących zmian społeczno-gospodarczych, warunkujących konieczność zmiany przyjętych kierunków działań.